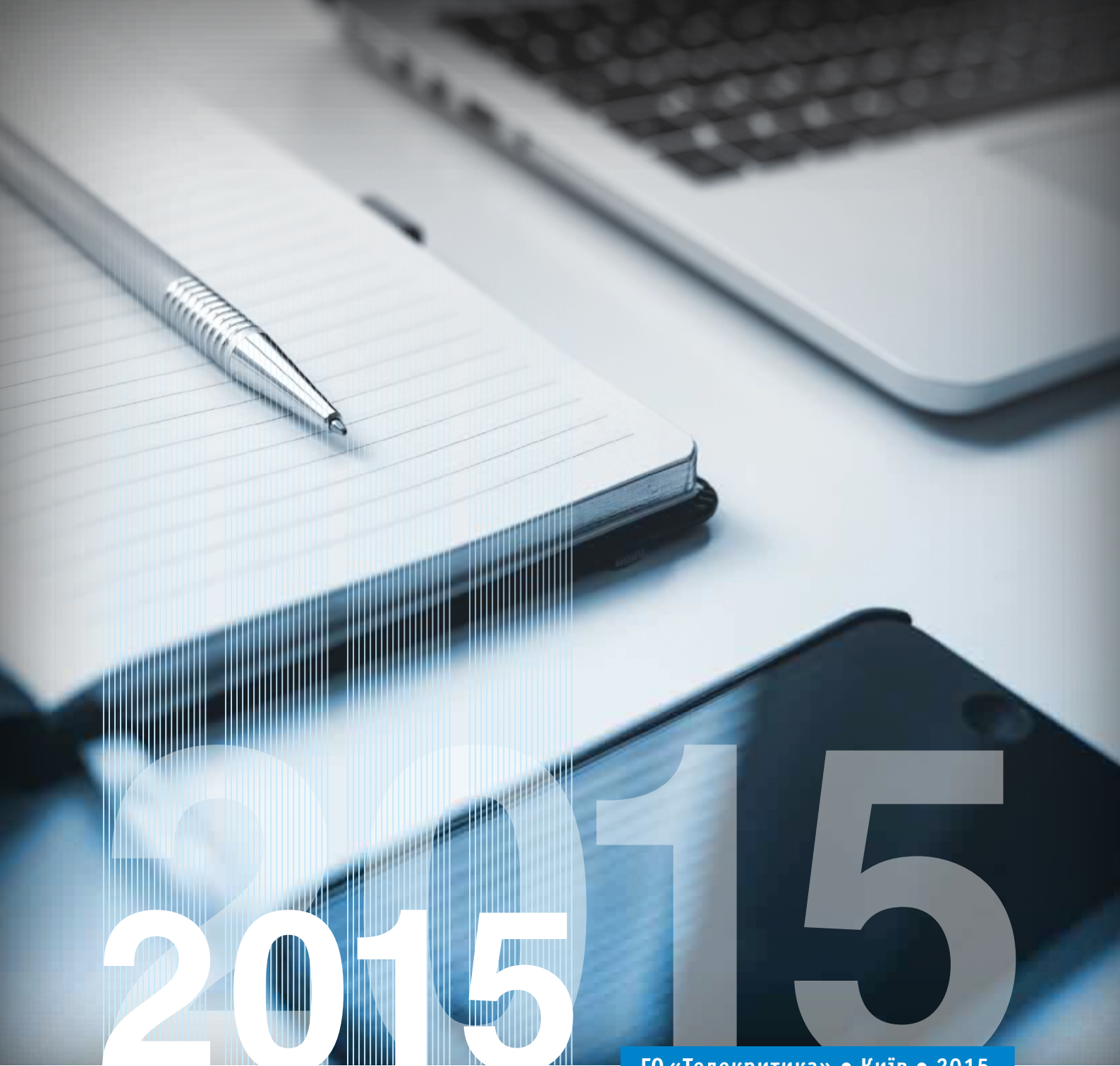

2015

ГО «Телекритика» • Київ • 2015

РІЧНИЙ ЗВІТ

м. Київ, 04071
пров. Ярославський, буд. 7/9, оф. 10
e-mail: info@go.telekritika.org

2015

Громадська організація «Телекритика» —

це впливова медійна платформа та сталий аналітичний центр, що сприяють становленню демократичних, вільних і професійних медіа в Україні й формуванню критичного, вдумливого та обізнаного медіаспоживача.

Заснована 2004 року Наталією Лигачовою-Чернолуцькою, шеф-редактором однойменного інтернет-видання «Телекритика». З 1 листопада 2015 року Наталія Лигачова-Чернолуцька разом із командою залишили інтернет-видання «Телекритика» та розпочали роботу над новою інтернет-платформою — «Детектор Медіа», повна версія якої стартувала у лютому 2016 року.

Зміст

5	Про ГО «Телекритика»
6	Слово Голови правління
7	Слово виконавчого директора
8	Рік в цифрах
9	Медіапроекти в цифрах
15	П'ять пріоритетних напрямів діяльності
	1. Сприяння дотриманню журналістських стандартів
	2. Удосконалення державної політики в інформаційній сфері
	3. Сприяння захисту прав журналістів
	4. Підвищення медіаграмотності населення
	5. Протидія перетворенню ЗМІ на засоби пропаганди
36	Аналітичні звіти
38	Спеціальні проекти
40	Освітні заходи
41	Інституційний розвиток
43	Члени правління
44	Команда
46	Донори

Про ГО «Телекритика»

ГО «Телекритика» веде свою історію з січня 2004 року. Незмінним головою організації є її засновниця й натхненниця, відома українська журналістка і медіаекспертка Наталія Лигачова.

Вже понад десять років команда організації послідовно сприяє дотриманню журналістських стандартів в українських ЗМІ, вдосконаленню національного законодавства у сфері інформації, підвищенню професійного рівня журналістів, формуванню демократичної культури медіаспоживання серед українських громадян. Вона забезпечує унікальну платформу для широкої громадської та експертної дискусії з цих питань.

Залишаючись медійною платформою, ГО «Телекритика» стверджується як аналітичний центр із питань медіа. Організація виробляє широкий спектр аналітичних та інформаційних продуктів (спеціальні звіти, ток-шоу, графіка), бере участь у робочих групах і дорадчих структурах при органах влади, здійснює моніторинги й дослідження, тренінги та різноманітні публічні заходи.

ГО «Телекритика» має підтримку з боку міжнародних донорських організацій, зокрема NED, SIDA, «Інтерньюз Нетворк», Посольства США, Ради Європи, Solidarity Foundation. Наші журналістські й дослідницькі матеріали цитують провідні міжнародні ЗМІ (BBC, Deutsche Welle, «Радіо Свобода» та ін.), а також українські видання й інформаційні агентства: «Українська правда», «Дзеркало тижня», «Інтерфакс», УНІАН тощо.

Слово голови правління ГО «Телекритика»

Наталія Лигачова-Чернолуцька

2015 рік став для ГО «Телекритика» одним із найскладніших та найбільш насичених за всю її історію. Ми активно продовжували розпочате 2014 року зміцнення аналітичної складової нашої діяльності, що вилилося, зокрема, в законотворче співавторство. Наша громадська активність і впливовість стали основою для рішення партії «Самопоміч» висунути своїм представником у Наглядову раду суспільного мовника члена ГО «Телекритика», медіаексперту Світлану Остапу. А наприкінці року ми зробили один із найвідповідальніших кроків, відмовившись від продовження багаторічної співпраці з медіагрупою «1+1», власником якої є Ігор Коломойський. Уся наша команда за підтримки й фінансової допомоги західних донорів розпочала роботу над новим незалежним проектом — інтернет-порталом «Детектор медіа», який має стати «watchdog українських ЗМІ». За цілями й місією «Детектор медіа» є наступником порталу «Телекритика», який ми розвивали впродовж 14 років. Водночас ми сповнені ентузіазму й енергії для оновлення своїх творчих форматів, залучення до співпраці нових людей, просування свіжих актуальних ідей.

У 2016 році нам також належить суттєво переформатувати організацію, змінивши, зокрема, її назву. Ми знаємо, що наша сила — у спаяній команді професіоналів-одномудців. І сповнені рішучості продовжувати історію перемог та досягнень у нелегкій справі демократичного реформування українського медіапростору, в партнерстві з усіма здоровими силами громадського сектору. ●

Слово виконавчого директора ГО «Телекритика»

Коли наприкінці 2014 року я приступала до виконання обов'язків виконавчого директора, я й уявити не могла, які внутрішні трансформації чекають на організацію 2015 року. Перед нами постали серйозні виклики, з якими ми змогли впоратися завдяки злагодженості команди й підтримці партнерів. Те, що могло спричинити кризу, стало поштовхом до розвитку та виходу організації на новий інституційний рівень.

Ми розробили новий Стратегічний план, який визначив пріоритетні напрями роботи організації на три роки, а також Комунікаційну стратегію та Політику моніторингу й оцінки організації. Залученість нашої організації до медіареформування зростає в рази. Ми почали виробляти аналітичні продукти, не полишаючи при цьому висвітлювати в ролі «ЗМІ про ЗМІ» основні проблеми українського медіапростору. І в 2016 рік ми входимо з новим сайтом «Детектор медіа», а також продовжуємо розвивати напрям медіаграмотності в рамках сайту MediaSapiens, відстежувати реформу суспільного мовлення в рамках сайту «Суспільне мовлення».

У тому, що ГО «Телекритика» у складний для себе період змін зберегла високу впливовість у медіасекторі, велика заслуга всієї нашої команди. Ми вдячні за підставлене плече всім нашим донорам і партнерам. ●

Діана Дуцик

РІК ГО «ТЕЛЕКРИТИКА» В ЦИФРАХ

ДІЯЛЬНІСТЬ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА» - 2015 У ЦИФРАХ

ВЕБ-РЕСУРСИ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА»

статистика відвідувань

2 500 000 +

450 000 +

117 000 +

ЕКСПЕРТНЕ ОБГОВОРЕННЯ
АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЗМІ

9 круглих столів

4 презентації

ДОСЛІДЖЕННЯ

Проблеми місцевих ЗМІ (червень)

Вплив російської пропаганди на громадян (лютий, червень)

Конфліктна чутливість українських медіа (листопад)

ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ЖУРНАЛІСТІВ

100 журналістів взяли участь у тренінгах

40 регіональних журналістів здійснили поїздки до прифронтових регіонів Донбасу

86 матеріалів підготували про проблеми прифронтових регіонів за підтримки ГО "Телекритика"

5 тренінгів проведено для підвищення спроможності журналістів у висвітленні конфліктно-чутливих тем

МОНІТОРИНГ ЗМІ

66 новини центральних каналів

11 тижневі новини центральних каналів

10 новини регіональних каналів

15 новини російського телебачення

7 ток-шоу

4 новини радіо

АНАЛІТИЧНІ ЗВІТИ:

ТОК-ШОУ «ДОНБАС:ЧЕСНО»

8 випусків, трансльовані на всіх обласних ТРК

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

розроблені за участі експертів ГО "Телекритика"

Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення України"

Закон України "Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації"

Законопроект №2474а-1 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження передвиборної агітації та протидії прихованій рекламі" (розглядається)

Методичні рекомендації з питань дотримання прав дитини засобами масової інформації

МЕДІАПРОЕКТИ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА» В ЦИФРАХ

Mediasapiens

Відеотека

Суспільне мовлення

Вибори та ЗМІ

Телекритика

MEDIASAPIENS

Нішеве видання
про медіаграмот-
ність та підвищення
професійного рівня
журналістів, ана-
логів якому в укра-
їнському сегменті
інтернету немає

3 000+ публікацій

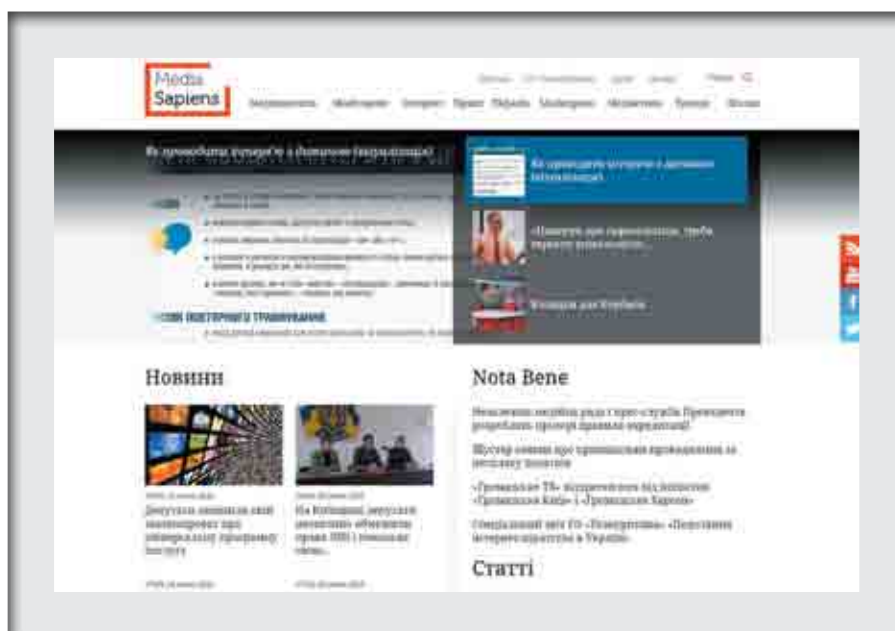
2 штатних і **50+** журналістів-
фрілансерів

665 000+ відвідувачів

2 545 000+ переглядів

На **70 %** зросла кількість
переглядів за рік

5 800+ підписників на Facebook

osvita.mediasapiens.ua
facebook.com/ osvita.mediasapiens
@mediaosvita
Mediasapiens.tk@gmail.com

ВІДЕОТЕКА

Унікальний
відеоресурс із
лекціями на ме-
дійну тематику,
інтерв'ю з медій-
никами й сюже-
тами з ключових
медіаподій країни

240 відео

600 000 переглядів

2 000 000+ хвилин переглядів

47 723 переглядів

найпопулярнішого відео року

video.telekritika.ua

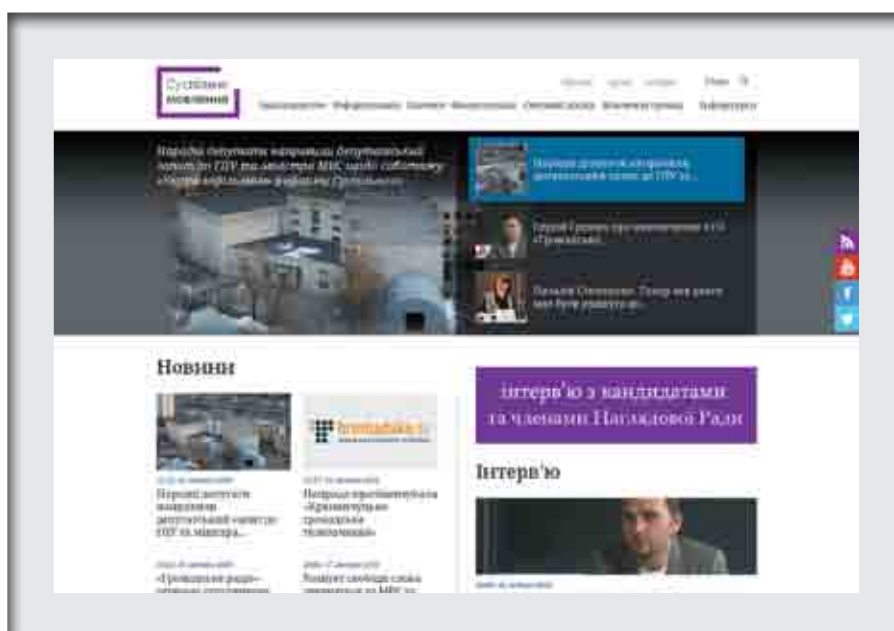
СУСПІЛЬНЕ МОВЛЕННЯ

Єдине на ринку
спеціалізоване
видання про
суспільне
мовлення
в Україні
та світі

629 публікацій

109 000+ відвідувачів

181 000+ переглядів

stv.mediasapiens.ua
facebook.com/suspilneTV

Вибори та ЗМІ

ВИБОРИ ТА
ЗМІ

Тематичне
видання про
роль медіа у ви-
борчому процесі
та якість висвіт-
лення виборчих
кампаній

44 публікації

260 000+ відвідувачів

470 000+ переглядів

vybory.mediasapiens.ua

ТЕЛЕКРИТИКА

Інтернет-видання
України про медіа
та журналістику.
До 31 жовтня 2015
року видавалося за
підтримки
ГО «Телекритика».

9 000+ публікацій

2 600 000+ відвідувачів

6 000 000+ переглядів

ДЕТЕКТОР **M** media

З 1 листопада 2015 року ГО «Телекритика» працює над новим інтернет-виданням — «Детектор Медіа», яке стало її головним інформаційним продуктом.

П'ЯТЬ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА» 2015 РОКУ

- 1 Сприяння дотриманню журналістських стандартів
- 2 Удосконалення державної політики в інформаційній сфері
- 3 Сприяння захисту прав журналістів
- 4 Підвищення медіаграмотності населення
- 5 Протидія перетворенню ЗМІ на засоби пропаганди

1

СПРИЯННЯ ДОТРИМАННЮ
ЖУРНАЛІСТСЬКИХ
СТАНДАРТІВ

ГО «Телекритика» ініціює і сприяє веденню національної професійної дискусії стосовно дотримання стандартів та етики журналістської діяльності для того, щоби покращити професійний рівень журналістів, медіаменеджерів та громадських журналістів, а також розуміння аудиторією змісту й важливості дотримання професійних стандартів засобами масової інформації.

25

експертів із
медіамоніторингу
працюють із нами

У 2015 році ГО «Телекритика» **вперше** застосувала свою методологію моніторингу новин **до радіо**. Перед місцевими виборами, у вересні — жовтні 2015 року, на сайті MediaSapiens опубліковано перші **чотири** звіти з моніторингу журналістських стандартів у новинах на Першому каналі Українського радіо.

ЗА 2015 РІК МИ ПІДГОТУВАЛИ МОНІТОРИНГИ:

новин центральних телеканалів	66
тижневих новин центральних телеканалів	11
новин регіональних телеканалів	10
новин російського телебачення	15
ток-шоу	28
радіоновин	4

Найпопулярніший текст року на MediaSapiens — 21760+ переглядів анонсу про презентацію результатів моніторингу — **«Третього листопада медійні громадські організації презентують результати моніторингів роботи ЗМІ під час місцевих виборів»**

22 жовтня
2015 року.

«Телекритика» представила результати моніторингів новин «UA: Першого», «Українського радіо» та десяти обласних філій НТКУ в передвиборчий період

3 листопада
2015 року.

Експерти ГО «Телекритика», Інституту масової інформації (ІМІ), Академії української преси (АУП) та Інституту демократії ім. Пилипа Орлика на прес-конференції, присвяченій передвиборчій кампанії місцевих виборів 2015 року, зауважили появу численних матеріалів із ознаками замовності: як на телебаченні, так і в друкованих та інтернет-виданнях

Якісний моніторинг новинного й суспільно-політичного телеконтенту — стратегічно важливий напрям нашої діяльності. Впродовж 10 років ми систематично моніторимо дотримання журналістських стандартів та рівня замовчування суспільно важливої інформації на національному й регіональному телебаченні. Результати моніторингів регулярно презентуємо під час публічних заходів по всій Україні. Їх передруковують ЗМІ й вивчають у вишах. Моніторинги привертають увагу керівництва телеканалів, викликають дискусії та змушують деякі новинні ньюзруми, зокрема ті, що незабаром формуватимуть контент суспільного мовника на центральному та регіональному рівнях, посилити вимоги до якості новин.

Наталія Лигачова-Чернолуцька,
Голова правління ГО «Телекритика»:

«Свого часу моніторинг ГО «Телекритика» став фундаментом для журналістських протестів 2004 року, а також для контролю того, як тоді учасники журналістської революції, що передувала революції Помаранчевій, дотримувалися особисто взятих на себе зобов'язань. Під час Революції гідності 2013–2014 років результати наших моніторингів давали змогу громадським активістам публічно висловлювати своє несприйняття маніпулятивного висвітлення подій на Майдані деякими телеканалами. Також наш моніторинг дозволив Комісії з журналістської етики ухвалити рішення про засудження редакційної політики державного мовника, Першого національного, який висвітлював події Революції заангажовано та незбалансовано. Врешті-решт журналісти Першого національного вибачилися перед глядачами. З 2015 року ми моніторимо не лише телевізійні, але й радіоновини». ●

Діана Дуцик,
виконавчий директор
ГО «Телекритика»:

«Ми б хотіли, щоби суспільний мовник був тим, хто задає якість стандартів в інформаційному полі. Позитивний результат наших моніторингів ще й у тому, що ми маємо фідбек від журналістів. Після вересневих хвиль моніторингу нам пишуть і дзвонять із телекомпаній — у чомусь ми дискутуємо, але важливий сам процес обговорення». ●

Результати моніторингів враховувалися й керівництвом НТКУ при наданні логотипу суспільного мовника регіональним ТРК.

Зураб Аласанія,
гендиректор НТКУ:

«Сумська ОДТРК перша з-поміж інших регіональних державних мовників довела, що новини можна робити чесно. Там немає заказухи, джинси. Це показали й моніторинги ГО «Телекритика», й наші власні». ●

Моніторинги ГО «Телекритика» затребувані Національною радою з питань телебачення та радіомовлення. Саме на їхній основі Нацрада відстежує, як телеканали дотримуються законодавства у висвітленні тем, пов'язаних із порушенням територіальної цілісності України зовнішнім агресором, розпалюванням міжнаціональної ворожнечі тощо.

На моніторинги ГО «Телекритика» посилалися:

1. Голова Нацради Юрій Артеменко у публічному звіті Нацради в Комітеті з питань свободи слова та інформаційної політики, лютий 2015 р.
2. Член означеного Комітету Юрій Павленко та перший заступник голови Ольга Червакова на засіданнях Комітету.
3. У програмі радіо «Промінь» на НРКУ, на «Громадському радіо» та на «Громадському ТБ».

У 2015 році наші моніторинги також стали дієвим інструментом впливу громадянського суспільства на політику телеканалів.

Тетяна Попова,
заступник Міністра
інформаційної
політики України:

«Телекритика» — це команда досвідчених людей, які добре розуміють проблеми розвитку українських ЗМІ. Ми раді, що разом із державними структурами працює така аналітична інституція, яка проводить якісний моніторинг та аналіз медіа і якій можна довіряти: для нас це цінний ресурс, який допомагає нам зробити державну інформаційну політику ефективнішою. Сподіваємося й надалі отримувати від «Телекритики» якісну аналітику й залучати членів її команди як експертів до наших проектів». ●

Під час виборчих кампаній ГО «Телекритика» докладає подвійних зусиль, щоби комплексно стежити за дотриманням журналістських стандартів у тelenовинах і ток-шоу. Адже їхня якість прямо впливає на громадську думку, вибір українців та майбутнє країни.

16 моніторингових звітів (щоденні новини, ток-шоу, новини радіо) були присвячені контенту національних ЗМІ під час місцевих виборів 2015 року

Моніторинг порушень стандартів новинної журналістики в ефірі шести загальнонаціональних каналів відображено в інфографіці:

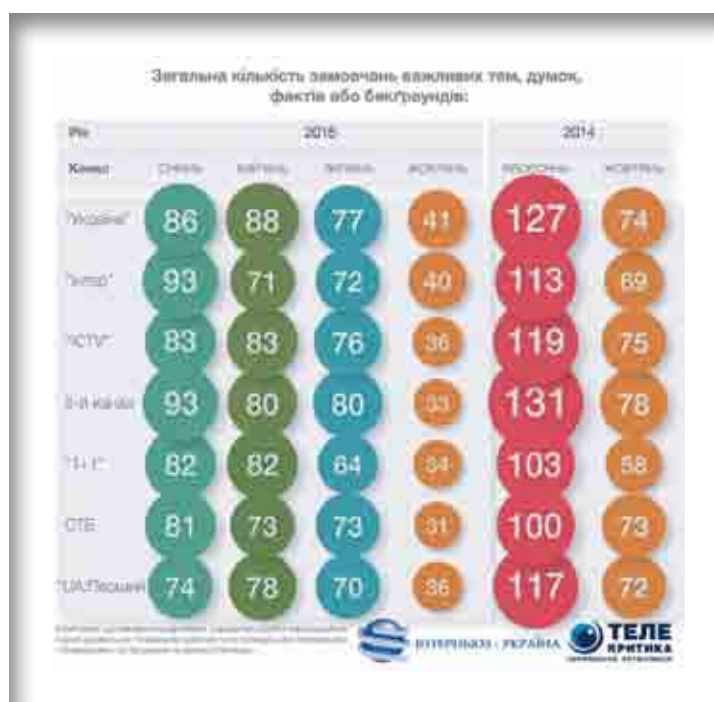
1

Матеріали з порушеннями професійних стандартів, які можуть свідчити про ознаки замовності (цензури)

2

Замовчання каналами суспільно значущої інформації

2

**УДОСКОНАЛЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В
ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

ГО «Телекритика» сприяє підвищенню прозорості державної політики в інформаційній сфері та протидіє спробам держави контролювати інформаційний простір України.

Наші медіаексперти беруть участь у всіх ключових профільних заходах, пишуть експертні матеріали, дають коментарі у ЗМІ, спільно з іншими ГО та громадськими рухами організовують акції й адвокаційні кампанії, спонукають політиків до публічної дискусії довкола важливих для законодавчого регулювання медіагалузі тем.

**Чотири нормативно-
правові акти розроблено
за участі експертів ГО
«Телекритика» 2015 року**

- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо Суспільного телебачення і радіомовлення України»
- Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації»
- Законопроект № 2474а-1 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження передвиборної агітації та протидії прихованій рекламі» (на розгляді)
- Методичні рекомендації з питань дотримання прав дитини засобами масової інформації

Стратегічним напрямом роботи ГО «Телекритика» залишається сприяння впровадженню реформи суспільного мовлення в Україні.

В 2015 році ми сконцентрувалися на таких видах діяльності:

- висвітлення перебігу реформи суспільного мовлення та пов'язаних із нею подій на сайті «Суспільне мовлення»;
- громадський контроль за кандидатами в члени Наглядової ради НСТУ: висвітленні процесу відбору, інтерв'юванні кандидатів від партій та від громадських об'єднань;
- аналіз програмної сітки «UA: Першого» та міжнародного досвіду з побудови технологічної моделі роботи суспільного мовлення;
- моніторинг контенту майбутніх суспільних мовників «UA: Першого», УР-1 та 15 регіональних філій НТКУ (ОДТРК);
- експертні круглі столи (було організовано три заходи) з реформування суспільного мовлення та обговорення результатів моніторингу в Києві й три круглі столи про перспективи й виклики перетворення ОДТРК на суспільних мовників, організовані в Херсоні, Харкові та Івано-Франківську;
- підготовка конференції «Реорганізація державних ТРК та створення НСТУ: регіональний вимір», у якій 27 квітня взяли участь понад 200 учасників: представники регіональних філій НТКУ, іноземні експерти, медіаексперти, медіаюристи, журналісти, громадськість;
- конкурс журналістських матеріалів на тему: «Перехід від державного до суспільного мовлення в Україні». Надійшло 75 робіт: 32 з них написано професійними журналістами, 23 — студентами, 20 — дітьми. Роботи учасників були опубліковані у вінницьких, харківських, одеських, херсонських, запорізьких, миколаївських, полтавських, горлівських ЗМІ;
- десятиденний тренінг для журналістського колективу Сумської ОДТРК зі стандартів інформаційної журналістики суспільного мовника. У тренінгу взяли участь 32 співробітника телерадіокомпанії.

Сумська філія Національної телекомпанії України з 1 січня 2016 року почала мовити під логотипом «UA: Суми». Ця регіональна дирекція першою з усіх філій НТКУ здобула право використовувати частку «UA:» у своєму графічному оформленні. Моніторинги ГО «Телекритика» неодноразово підтверджували дотримання сумськими журналістами професійних стандартів.

Представники ГО «Телекритика» є членами громадських рад трьох державних органів, які опікуються медійною сферою:

- Комітету свободи слова та інформаційної політики Верховної Ради України;
- Державного комітету телебачення і радіомовлення України;
- Національної ради з питань телебачення і радіомовлення України.

Експерти ГО «Телекритика» відвідують усі засідання рад і виступають на них, готують матеріали про діяльність цих органів, входять до робочих груп, які працюють над медійними законопроектами чи пропозиціями до готових проектів. Коли закон ухвалено — стежать за його реалізацією, дотриманням і подальшим удосконаленням.

2015 року при Комітеті свободи слова та інформаційної політики працювало кілька робочих груп, у яких представники ГО «Телекритика» брали активну участь. А саме:

1. Робоча група з наближення медіазаконодавства до європейських стандартів при Комітеті з питань свободи слова та інформаційної політики (Світлана Остапа). Проект Стратегії вже створено.
2. Робоча група з доопрацювання Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», зміни внесено, закон ухвалено 19 березня 2015 року. До закону увійшла запропонована Світланою Остапою поправка такого змісту до статті 8: «Склад та порядок формування Наглядової ради НСТУ»: до Наглядової ради НСТУ входять по одному представнику від депутатських фракцій і груп Верховної Ради України поточного скликання та дев'ять членів від громадських об'єднань та асоціацій, основним видом діяльності яких є діяльність»: слід об'єднати сферу освіти та науки; додати сферу забезпечення прав національних меншин.

3. Робоча група для напрацювання поправок до законопроекту № 0924 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів» (Світлана Остапа). Закон навесні 2015 року ухвалено.

4. Робоча група з доопрацювання законопроекту № 1831 «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації, а також реалізації принципів державної політики в сфері телебачення і радіомовлення» (Світлана Остапа). Закон ухвалено.

5. Представники ГО «Телекритика» надали пропозиції до законопроекту «Про іномовлення», їх враховано, зокрема пропозицію про створення мультимедійної платформи. Закон ухвалено в грудні 2015 року.

6. Робоча група з напрацювання рекомендацій щодо безпеки журналістів у зоні воєнних дій (Світлана Остапа, Галина Петренко).

7. Представники ГО «Телекритика» брали активну участь у засіданнях робочої групи РПР-медіа (Реанімаційний пакет реформ), ГО «Телекритика» стала асоційованим членом РПР (грудень 2015 року).

8. При Адміністрації Президента триває процес узаконення робочої групи з моніторингу дотримання прав журналістів, до якої увійшли представники НСЖУ, НМПУ, ІМІ та Генпрокуратури, МВС, СБУ та інших організацій і державних структур (Світлана Остапа).

9. Робоча група з напрацювання змін до порядку акредитації журналістів у зоні антитерористичної операції, до якої увійшли представники Генштабу, Міністерства оборони, СБУ, журналісти та оператори загальнонаціональних каналів, кількох громадських організацій (Світлана Остапа).

У квітні 2015 року на черговому з'їзді підписантів Кодексу з журналістської етики було обрано новий склад Комісії журналістської етики. Одним із десяти обраних членів стала й Світлана Остапа.

У грудні 2015 року ГО «Телекритика» стала співзасновником Незалежної медійної ради разом із партнерами з Інституту медіа права, Інституту масової інформації, Фондації «Суспільність» та «Інтерньюз-Україна». Незалежна медійна рада має стати постійним громадським моніторинговим та консультативним органом. Рада розглядатиме спірні ситуації щодо недотримання медійного законодавства, міжнародних стандартів висвітлення інформації в медіа, а також порушень норм журналістської етики. Окрім надання експертних висновків щодо суперечливих ситуацій, Незалежна медійна рада планує надавати рекомендації органам влади та іншим зацікавленим особам задля вдосконалення регулювання в медійній сфері. До складу НМР від ГО «Телекритика» увійшли Наталія Лигачова та Діана Дуцик.

Програмний директор ГО «Телекритика» Роман Шутов був залучений як консультант до роботи експертної групи, яка розробляла проект Концепції інформаційної безпеки України. ГО «Телекритика» стала єдиною інституцією окрім ОБСЄ, яка здійснила експертизу проекту документа в серпні 2015 року. ●

3

СПРИЯННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ
ЖУРНАЛІСТІВ

ГО «Телекритика» постійно відстежує випадки порушень прав журналістів, висвітлює їх і привертає увагу суспільства, влади та правоохоронних органів до цих порушень та їх непустимості.

В кожному регіоні — в центрі, на сході, заході, півдні та півночі — діють спеціально підготовлені ГО «Телекритика» моніторингові групи експертів, які фіксують випадки порушень прав журналістів. Раз на квартал на основі їхніх даних публікується підсумковий звіт зі статистикою випадків порушень по Україні.

Річний моніторинг порушень прав журналістів від ГО «Телекритика» показав, що 2015-й для українських ЗМІ став роком війни, виборів, арештів.

311 випадків порушень прав журналістів зафіксовано за 2015 рік.

З них найбільше порушень зафіксовано в Києві — **56** випадків.

На другому місці — Автономна Республіка Крим — **38** випадків.

На третьому — Донецька область, якою проходить лінія зіткнення — **18** випадків.

1000+ матеріалів про порушення прав журналістів з'явилося на сайті «Телекритика», що був інформаційним партнером ГО «Телекритика» по жовтень 2015 року.

- 104** — матеріали про напади, побиття, залякування
- 140** — про обмеження доступу до публічної інформації
- 43** — про політичний тиск
- 10** — про економічний тиск
- 13** — про порушення трудових прав
- 1** — про порушення принципів редакційної політики

Анастасія Станко,
експерт «Телекритики»
з моніторингу
порушень прав
журналістів:

«Хоча кількість порушень прав журналістів зменшилася, але сталося це радше не через свідомість чиновників, депутатів усіх рівнів та силовиків різних відомств, а тому що політична ситуація в країні трохи заспокоїлася, немає протистояння на вулицях, та й на лінії зіткнення стріляють у рази менше. Втім, на жаль, усі ті порушення прав журналістів, котрі сталися ще минулого року, — досі не розслідувано». ●

Опитування ГО «Телекритика» щодо «Забезпечення редакціями безпеки журналістів під час відряджень у зону конфлікту» виявило такі тенденції 2015 року:

- редакції не забезпечують журналістів страхуванням для поїздки в зону конфлікту, лише 6 % опитаних мають страховку;
- редакції не забезпечують журналістів технічними засобами захисту достатньою мірою, 61 % опитаних не отримали від редакцій жодного засобу захисту;
- редакції не проводять додаткового навчання з безпеки перебування в зоні конфлікту; якість усе-таки проведених навчань залишає бажати кращого; натомість більшість журналістів, які перебували в зоні конфлікту, були вимушені проходити навчання деінде;
- редакції все ще порушують правило необхідного стеження за перебуванням власних журналістів у зоні конфлікту, 44 % опитаних не мали в редакції людини, яка би контролювала їхнє перебування в зоні конфлікту;
- 62 % опитаних журналістів не отримують доплати за перебування в зоні конфлікту.

4

ПІДВИЩЕННЯ
МЕДІАГРАМОТНОСТІ
НАСЕЛЕННЯ

Одне зі стратегічних завдань ГО «Телекритика» — сприяти формуванню критичного, вдумливого та обізнаного медіаспоживача. Для цього ми стимулюємо експертну дискусію щодо стандартів у журналістиці, забезпечуємо громадськість якісними матеріалами з проблем медіаграмотності та продовжуємо розвивати два унікальних веб-проекти — MediaSapiens і «Відеотеку».

MediaSapiens — нішеве інтернет-видання, спрямоване на критику медійного контенту, виявлення його основних проблем, підвищення професійного рівня журналістів, ознайомлення широкої аудиторії з особливостями роботи медіа в Україні та їхнім впливом на громадську думку (особливо в період, коли Росія веде агресивну інформаційну війну проти України), а також із тенденціями закордонного медійного простору та новими онлайн-інструментами для журналістів. Основною місією MediaSapiens є підвищення критичного сприйняття інформації, яку поширюють медіа.

3 000+ публікацій на сайті
665 000+ відвідувачів
2 545 000+ переглядів

2 250+ новин
725 статей
70 інтерв'ю

П'ять найпопулярніших матеріалів року на Mediasapiens

21 760+

переглядів «Третього листопада медійні громадські організації презентують результати моніторингів роботи ЗМІ під час місцевих виборів» (анонс)

16 580+

переглядів «Команда Наталії Лигачової прощається з “Телекритикою”, але не з читачами!»

14 910+

переглядів «Кишенькові новини (моніторинг телетижневиків за 29 березня 2015 року)»

12 365+

переглядів «Як стерти сліди в інтернеті: інструменти з кібербезпеки»

11 550+

переглядів «Яким є рівень підтримки меседжів російської пропаганди в зоні конфлікту: соціологічне опитування»

Восени 2014 року Mediasapiens було запущено в новому дизайні, покращено зручність користування сайтом, його структуру й функціонал.

Марина Довженко,

медіаексперт,
викладач кафедри
медіакомунікацій
Українського
католицького
університету:

«Сайт MediaSapiens дає повну картину того, що відбувається в українському і світовому медіапросторі, а це дозволяє майбутнім журналістам та фахівцям із медіакомунікацій тримати руку на пульсі останніх тенденцій у медіа. Для того щоби з'являлися фахівці нового покоління в медійній галузі, має існувати незалежний майданчик для фахової дискусії про роль та місію ЗМІ, стандарти, яким вони мають відповідати, і сайт MediaSapiens якраз виконує ці функції. Дуже цінно, що студенти мають можливість долучитися до цієї дискусії власними аналітичними й медіакритичними матеріалами». ●

Марина Дорош,
головний редактор
сайту Mediasapiens:

«Воєнні дії, розвиток громадянської журналістики та соціальних медіа — це ті фактори, які ставлять нові етичні дилеми перед медійниками. Унікальність нашого ресурсу в тому, що він є майданчиком, де зустрічаються й дискутують дві аудиторії: з одного боку, професійна журналістська спільнота, а з іншого — споживачі інформації. Які ознаки якісного контенту, як сьогодні його створювати журналістам та як оцінити аудиторії — ці теми продовжує висвітлювати MediaSapiens». ●

650 матеріалів з'явилося в рубриці «Інтернет»

MediaSapiens також регулярно пише про тенденції в інтернет-ЗМІ й соціальних медіа, корисні онлайн-інструменти для журналістів, вплив цифрового світу на користувача.

200+ висвітлено заходів на медійну тематику

Журналісти ГО «Телекритика» висвітлювали найважливіші публічні заходи на медіаєматерию — конференції, круглі столи, засідання, експертні дискусії, презентації, лекції.

75+ матеріалів у рубриці «Медіадослідження»

Ми регулярно інформуємо аудиторію про важливі іноземні та вітчизняні дослідження. Довіра до ЗМІ, вплив пропаганди, висвітлення воєнних дій та кризи біженців у Європі — ключові теми медіадосліджень цього року.

200+ матеріалів у рубриці «Медіаетика»

100+ матеріалів у рубриці «Медіакритика»

35+ матеріалів у рубриці «Майстер-клас»

Марта Дичок,
професор кафедри історії та політичних наук в Університеті Західного Онтаріо, Канада:

«Сайти “Телекритика” і MediaSapiens — це одні з найкращих джерел інформації про український медіапростір. Часто використовую їхні матеріали в своїх наукових працях, особливо моніторинги і статистичні дані, яких не знаходжу більше ніде». ●

«ВідеоТеКа» — відеоресурс із лекціями на медійну тематику, відеоблогами медійників та інтерв'ю з ними, сюжетами про ключові медіаподії країни.

16 вересня 2015 року

до 15-ї річниці з дня загибелі журналіста Георгія Гонгадзе «ВідеоТеКа» підготувала ролик, у якому українські медійники звернулися до колег і суспільства із закликом виявити солідарність та не забувати злочинів проти журналістів, добиватися їх розслідування та покарання винних.

240+ відео
600 000+ переглядів
2 000 000+ хвилин переглядів
65+ інтерв'ю
60+ сюжетів про медіаподії
40+ відеоблогів медійників
15+ майстер-класів

Голова ГО «Громадське телебачення» Наталя Гуменюк, теле- й радіоведучий Андрій Куликов, вдова Георгія, телеведуча «Голосу Америки» та «UA: Першого» Мирослава Гонгадзе, журналіст 5-го каналу Віталій Гайдукевич, журналіст «Громадського ТБ» Дмитро Гнап та інші представники медіаспільноти у своїх зверненнях торкнулися питання безпеки журналістської професії в Україні та наголосили: «Якщо не прийти й не стати на захист тих, хто говорить, то одного разу прийдуть до вас. І тоді вас не буде кому захищати».

5

ПРОТИДІЯ ПЕРЕТВОРЕННЮ
ЗМІ НА ЗАСОБИ
ПРОПАГАНДИ

«Телекритика» продовжує перебувати в числі тих організацій, які стоять на захисті інформаційного простору України від інформаційної агресії з боку Російської Федерації та від внутрішніх загроз.

В центрі уваги організації є не тільки тенденції в антиукраїнській пропаганді, інструменти й методи інформаційної війни, а й соціально-психологічні наслідки пропагандистських впливів, роль українських журналістів у подоланні цих наслідків у суспільстві. Експерти «Телекритики» активно включилися у вироблення державної політики щодо зміцнення інформаційної безпеки.

ГО «Телекритика» підготувала:

14 моніторингів російських ЗМІ на
предмет пропаганди

Соціологічні дослідження

ГО «Телекритика» ініціювала два соціологічних дослідження, які допомогли виявити успішність російської пропаганди в Україні та її наслідки. Дослідження здійснено у співпраці з Київським міжнародним інститутом соціології. Якщо перше дослідження (березень 2015 року) стосувалося тільки південних та східних областей, то друге (червень 2015 року) показало картину по всіх регіонах України.

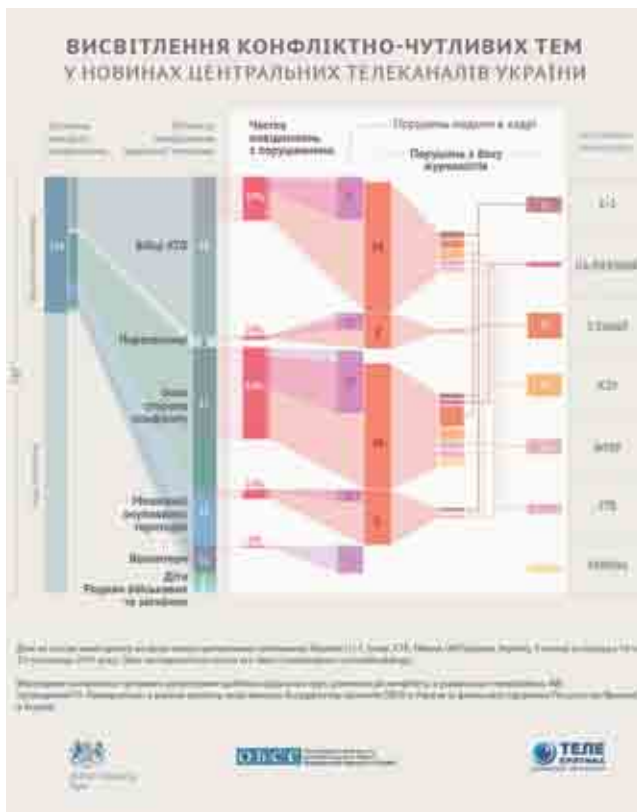

Аналітичний звіт із протидії пропаганді

20 березня 2015 року ГО «Телекритика» провела круглий стіл, результатом якого стали перші в Україні експертні рекомендації для держави, ЗМІ та громадських організацій щодо спільних зусиль із протидії російській пропаганді. Ці рекомендації увійшли до підготовленого експертами ГО «Телекритика» аналітичного звіту «Протидія російській інформаційній агресії: спільні зусилля для захисту демократії», який окреслив стратегію й методи російської пропаганди в Україні, досвід різних стейкхолдерів у подоланні її негативних наслідків та можливості подальшої протидії. У звіті також наведено результати соціологічних досліджень, які показують соціально-психологічні наслідки пропагандистського впливу.

Дослідження з конфліктної чутливості українських ЗМІ

У листопаді спільно з українським офісом ОБСЄ ГО «Телекритика» провела дослідження конфліктно чутливого висвітлення українськими ЗМІ соціальних груп, дотичних до конфлікту (бійці АТО, переселенці, мешканці окупованих територій тощо). Для цього було розроблено та апробовано спеціальну методологію.

Моніторинг охопив новини семи національних та двадцяти регіональних телеканалів із десяти областей України, а також соціальні ток-шоу на центральних телеканалах.

Дослідження допомогло зробити висновки про дотримання каналами журналістських стандартів та етичних норм при висвітленні питань, що стосуються цих людей, про те, яку громадську думку формує такий медійний дискурс тощо.

АНАЛІТИЧНІ ЗВІТИ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА»

ГО «Телекритика» здійснює аналітичний супровід процесів розвитку медіа та державних реформ в інформаційній сфері. Її регулярні аналітичні звіти окреслюють окремі проблеми медіасектору, відбивають стан експертної дискусії щодо них та містять рекомендації для різних стейкхолдерів (держави, медіа, НУО, інших) для досягнення позитивних змін.

«Саморегуляція медіа як альтернатива державному регулюванню в умовах війни»

У звіті подано аналіз українського та іноземного досвіду впровадження механізмів саморегуляції, а також практичні рекомендації, вироблені експертами під час круглого столу 25 травня 2015 року.

«Основи організації та принципи діяльності державного іноземного телебачення і радіомовлення України»

Впродовж 2015 року ГО «Телекритика» відстежувала процес створення іномовлення України й тримала його в фокусі уваги експертного середовища.

Цей звіт подає аналіз можливостей і перспектив українського іномовлення, а також рекомендації щодо його впровадження, вироблені під час круглого столу 19 червня.

«Регулювання передвиборчої агітації та політичної реклами»

Перед місцевими виборами ГО «Телекритика» зробила аналітичний огляд проблем регулювання передвиборчої агітації в ЗМІ та винесла це питання на експертне обговорення (круглий стіл 7 липня в м. Києві). Звіт містить рекомендації щодо збільшення ефективності державних рішень у цій сфері.

«Подолання інтернет-піратства в Україні»

Складній і малодослідженій темі інтернет-піратства присвячено спеціальний звіт ГО «Телекритика». Він окреслює стан проблеми в Україні, а також рекомендації з подолання інтернет-піратства, вироблені під час експертного круглого столу 12 листопада 2015 року в м. Києві.

«Дієвість закону про прозорість медіавласності»

ГО «Телекритика» провела низку експертних дискусій на тему прозорості медіавласності, а також проаналізувала закон щодо прозорості медіавласності на всіх етапах його проходження.

На основі цих матеріалів складено «дорожню карту», яка окреслює основні проблеми й причини непрозорості власності ЗМІ, проаналізовано, в чому чинний закон ефективний, а в чому — ні. Також вироблено рекомендації різним учасникам медіасфери щодо збільшення ефективності механізмів забезпечення прозорості медіавласності та аргументовано, як і задля чого вона потрібна суспільству.

СПЕЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА»

Зйомки ток-шоу здійснювалися на знімальному майданчику КДТРК і транслювалися в записі на всіх обласних державних ТРК України.

Соціально-політичне ток-шоу «Донбас: чесно»

Відзнято 8 випусків соціально-політичного ток-шоу «Донбас: чесно», присвяченого гострим проблемам населення, що проживає у прифронтовій зоні Луганської та Донецької областей.

Влад Селезньов (речник Генштабу), **Жанна Лук'яненко** (представник Уповноваженого з питань дотримання прав внутрішньо переміщених осіб), **Олена Мокренчук** (керівник волонтерської групи «Солдатська пошта», журналіст, мешканець міста Волноваха) та **Костянтин Грубич** (ведучий ток-шоу «Донбас: чесно»)

Кирило Сазонов (журналіст, політолог, блогер) та **Ігор Зоц** (головний редактор газети "Донецчина")

42 експерти, громадські діячі, журналісти й політики стали гостями ток-шоу «Донбас: чесно»

40 журналістів (телевізійники й журналісти друкованих ЗМІ) пройшли тренінги з безпеки роботи журналістів поблизу окупованих територій та здійснили поїздки на Донбас для підготовки матеріалів за темами випусків соціально-політичного ток-шоу «Донбас: чесно».

ОСВІТНІ ЗАХОДИ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА»

Як потужний аналітичний центр, ГО «Телекритика» співпрацює з численними медіаекспертами, постійно продукує аналітику й робить унікальні, ґрунтовні дослідження медіаринку. Окрім публікації їх на власних інтернет-майданчиках і публічних презентаціях, ми використовуємо ці напрацювання та людський ресурс, проводячи освітні заходи для журналістів — тренінги, семінари, майстер-класи і бар-кемпи.

Тематика освітніх заходів продиктована пріоритетними напрямками діяльності ГО «Телекритика». Ми вчимо лише того, в чому самі є експертами.

- Журналістські стандарти
- Безпека журналістів
- Медіаграмотність
- Протидія пропаганді
- Етичні засади роботи журналістів в умовах війни

10–11 липня 2015 року.

Журналісти під час тренінгу «Робота журналістів в умовах військового конфлікту».

12–21 жовтня 2015 року.

Тренінг для журналістів Сумської ОДТРК із дотримання журналістських стандартів на державних мовниках.

100 журналістів взяли участь у тренінгах

40 регіональних журналістів здійснили поїздки до прифронтових територій Донбасу

86 матеріалів підготували про проблеми прифронтових територій за підтримки ГО «Телекритика»

5 тренінгів проведено для підвищення кваліфікованості журналістів у висвітленні конфліктно чутливих тем

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

ГО «Телекритика» докладася зусиль, щоб відповісти передовим підходам організаційного менеджменту й залишатися одним із флагманів громадянського суспільства в медійній сфері.

Визначення пріоритетів

У березні 2015 року завдяки підтримці Sida консультантами зі Swedish Development Advisors (Швеція) було проведено системний аудит ГО «Телекритика». Аудит мав на меті визначити, наскільки внутрішні системи, політики та процедури організації відповідають світовим стандартам якісного менеджменту. Загалом високо оцінивши розвиток організації протягом останніх років, аудитор визначив ключові пріоритетні напрями внутрішніх змін, які лягли в основу подальшої діяльності ГО «Телекритика» в частині організаційного розвитку.

Розширена команда

31 жовтня 2015 року організація припинила співпрацю з веб-ресурсом, із яким вона була органічно пов'язана протягом усієї своєї історії — telekritika.ua. Із цього portalу пішла вся його команда під керівництвом Наталії Лигачової й повністю влилась у ГО «Телекритика». Для цього організації довелося переглянути структуру й системи внутрішнього управління, виробити нові інструменти внутрішньої комунікації. Організація переїхала в новий, більший офіс, який добре підходить для її розширеної команди.

Нова стратегія й нове бачення

ГО «Телекритика» прийняла новий Стратегічний план, який визначив пріоритетні напрями роботи організації на 2015–2017 роки. Для забезпечення реалізації плану в грудні 2015-го було розроблено Комунікаційну стратегію та Політику моніторингу й оцінки організації. Високу якість цих документів допомогли забезпечити національні експерти з організаційного розвитку Владислав Кучереносов та Марина Стародубська.

Стратегічний план зафіксував нове бачення організації. Розви-

ваючись далі як медійна платформа, ГО «Телекритика» водночас стверджується як аналітичний центр із питань свободи слова та медіа. Саме це визначило подальший розвиток організації протягом 2015 року. ГО «Телекритика» запровадила нові механізми внутрішнього управління й контролю, необхідні для аналітичної роботи, і запропонувала нові продукти.

Апробація нових продуктів

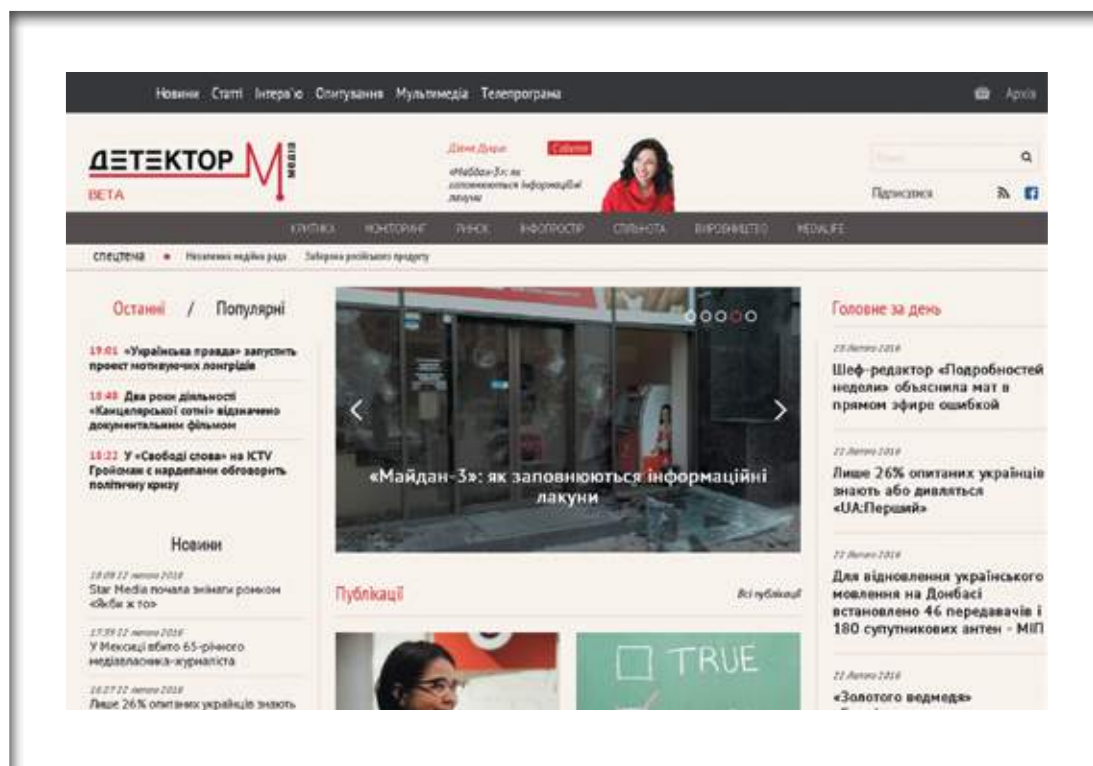
ГО «Телекритика» почала випускати регулярні аналітичні звіти, присвячені медіареформам та іншим аспектам діяльності ЗМІ в Україні.

В листопаді 2015 року організація розробила методологію та провела дослідження конфліктно чутливого висвітлення українськими ЗМІ соціальних груп, дотичних до конфлікту. Результати дослідження спричинили потужний резонанс у журналістському середовищі.

У 2015 році ГО «Телекритика» вперше застосувала методологію моніторингу стандартів для оцінки якості новин радіо.

Детектор Медіа

В листопаді 2015 року, після припинення співпраці з холдингом «1+1 медіа», розпочалася робота над створенням нового ресурсу, який би повноцінно виконував функції «ЗМІ про ЗМІ» і слугував дзеркалом усіх процесів і тенденцій на медійному ринку. 2 грудня було анонсовано запуск «Детектора медіа».

ЧЛЕНИ ПРАВЛІННЯ ГО «ТЕЛЕКРИТИКА»

**Наталія Лигачова-
Чернолуцька,**

Голова правління ГО «Телекритика»

Інна Кузнецова,

головний редактор київського бюро
«Радіо Свобода»

Ірина Чемерис,

директор ТОВ «УПС»

Сергій Квіт,

Міністр освіти і науки України

Ігор Когут,

голова ради ГО «Лабораторія
законодавчих ініціатив»

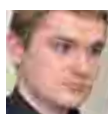
Команда ГО «Телекритика»

Наталія Лигачова-Чернолуцька,
голова правління
liga2876@gmail.com

Діана Дуцик,
виконавчий директор
dutsyk@gmail.com

Роман Шутов
програмний директор
shutov.tk@gmail.com

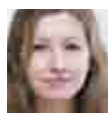
Ірина Скринник,
фінансовий директор
skrinnik.irina@gmail.com

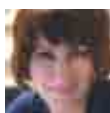
Євген Заславський,
менеджер проектів
zaslavskiyj@gmail.com

Ольга Власюк,
менеджер проектів
olga.vlasyuk.tk@gmail.com

Катерина Кондратьєва,
адміністративний менеджер
kondratieva.kv@gmail.com

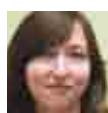
Юлія Зелінська,
піар, маркетинг
zelin.tk@gmail.com

Галина Петренко,
редактор
galina_petrenko@ukr.net

Мар'яна Закусило,
редактор
zakusylo@gmail.com

Марина Дорош,
редактор сайту
MediaSapiens.ua
dorosh.maryna@gmail.com

КОМАНДА

Марія Дачковська,
журналіст сайту
MediaSapiens.ua
mari.dachkovska@gmail.com

Світлана Остапа,
журналіст
svitlanaostapa@gmail.com

Ліля Зінченко,
журналіст
zinchenko.tk@gmail.com

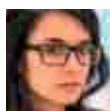
Гала Скляревська,
редактор
gskliarevska@gmail.com

**Катерина
Толокольнікова,**
журналіст
tolokate@gmail.com

Олексій Темченко,
оператор-журналіст
oletem@gmail.com

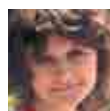
Діана Поладова,
оператор-журналіст
poladova.di@gmail.com

Лідія Молодецька,
видавничий редактор
liliamolodecka@gmail.com

Олена Коркодим,
SMM
o.korkodym@gmail.com

Катріна Розкладай,
літературний редактор
katryna.haddad@gmail.com

Влад Дзіковський,
системний адміністратор,
дизайнер
vladislav.dzikovskiy@gmail.com

Андрій Чулков,
програміст
deamur1@gmail.com

Донори ГО «Телекритика»

19,68 %

21,25 %

2,94 %

25,95 %

2,45 %

18,75 %

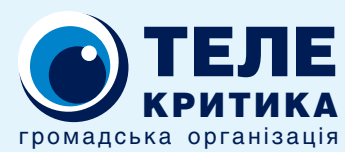

7,87 %

1,11 %

ДОНОРИ

2015

ГО «Телекритика» • Київ • 2015